

KENDELSE

afsagt torsdag den 5. september 2019 af Den Særlige Klageret i sag:

G-119-18

Begæring fra T2 og T1
om genoptagelse af en sag, der er
afgjort ved Højesterets dom af 2. maj 2018

Ved mails af 2. oktober 2018, 12. oktober 2018, 7. januar 2019 og 28. juni 2019 har advokat Anders Skaaning Mathiesen på vegne af T2 og advokat Bjørn Elmquist på vegne af T1 begæret genoptagelse af en sag, hvor T2 og T1 ved Højesterets dom af 2. maj 2018 i ankesag efter straffelovens § 245 a, jf. § 23, stk. 1, er straffet med fængsel i 1 år og 6 måneder. T1 blev desuden udvist betinget.

Anklagemyndigheden har udtalt sig imod genoptagelse.

T2 og T1 har til støtte for begæringen om genoptagelse fremlagt udtalelser af 14. september 2018 om undersøgelser af T2 og T1s døtre, B2 og B1, afgivet af professor, overlæge Birgitta Essén. Af udtalelsen om undersøgelse af B2 fremgår bl.a.:

”Utlåtande

Undertecknad har blivit ombedd av moder T1 att bedöma yttre genitalia av hennes dotter B2 (B2), född 18 januari 2000. ...

Undersökningsfynd

Samtal och allmän observation

Jag får lått en normal formell och emotionell kontakt med flickan. Enligt muntlig uppgift har tidigare läkarundersökningar visat att någon form av omskärelse skett. Flickan nekar bestämt till att hon har blivit omskuren. B2 rör sig ledigt och pratar fritt om hennes tillvaro och om hennes studier. B2 ställer flera frågor till mig om mitt yrke innan vi börjar undersökningen. B2 är positivt inställd till undersökningen och medverkar på ett adekvat sätt. B2 negerar subjektiva besvär från underlivet.

Inspektion

Generell pubisbehåring. Bilateral ses två för åldern normala yttre blygdläppar (labia majora) med intakt hud. Inga tecken till ärrvävnad ses.

Bilateral inspekteras symmetriska inre blygdläppar (labia minora) med jämn övergång till intilliggande vävnad, såväl upptill (apikalt) som nedtill (distalt), på såväl vänster som höger sida. Storleken ligger inom normalvariationen för åldern. Inga tecken till ärrvävnad ses.

En tydlig förhud (preputium) över platsen av klitoriskörteln ses. För ögat inget tecken till ärrbildning eller reducering av vävnad runt klitorisområdet. Förhudens omslagsveck, sidledes mot de yttre respektive nedåt mot inre blygdläpparna, är symmetriska, jämna och utan avbrott. Körtelvävnad från klitoris yttre del kan lätt visualiseras när förhuden skjuts uppåt (traktion). Inga tecken till ärrvävnad ses.

Slidmynningen inspekteras jämn och för ålder normal med rosafärgad slemhinna. Centralt skymtar introitus med mödomskransen (hymen).

Mellangården och området runt anus inspekteras intakt.

Palpation

Yttre genitalia palperas generellt utan ärrvävnad. B2 har ingen ömhet eller smärta vid palpation av yttre genitalia. Förhuden är elastisk, tunn, ej fixerad till underliggande vävnad. Förhuden kan lätt och fritt röras åt samtliga sidorna (traktion). Klitoriskörteln palperas lätt med adekvat reaktion på nervstimuli.

Med stöd av ovanstående får jag härmed avge följande utlåtande
att den sammantagna bilden inte talar för att B2 är könsstympad

att undersökningsfynden visar för åldern helt normala variationer av yttre genitalia

att det inte finns några tecken till yttre trauma eller skador på hudytta, slemhinne- eller körtelvävnad

att inget framkommit i undersökningen som svarar till tidigare konklusioner i domar från, vad på danska benämns som, 'Byret respektive Landsret'

att uppgifter från rättsmedicinska bedömningar från 17 december 2015, 1 augusti 2016 samt 13 december 2016, med tillhörande kolposkopiska foto och filmer, inte funnits tillgängliga, men skulle vara av värde för ställningstagande till eventuell alternativ bedömning

att jag finner det mindre lämpligt med rättsmedicinsk bedömning enbart grundat på foto och video-kolposkopisk dokumentation,

att jag mot bakgrund av min gynekologiska kompetens och mycket långa erfarenhet av att undersöka omskurna individer, inte finner det medicinskt försvarbart att grunda en bedömning huruvida en person är omskuren eller ej, på enbart på studie av foto och video-kolposkopier utan egen undersökning, slutligen

att jag mot bakgrund av min gynekologiska kompetens och mycket långa erfarenhet av att undersöka omskurna individer, finner det absolut medicinskt oförsvarbart att grunda

en bedömning på information som företagits av annan läkare som dessutom saknar gynekologisk expertis eller erfarenhet av arbete med omskurna flickor eller kvinnor.”

Af professor, overlæge Birgitta Esséns udtalelse om undersøgelse af B1 fremgår bl.a.:

”Utlåtande

Undertecknad har blivit ombedd av moder T1 att bedöma yttre genitalia av hennes dotter B1 (B1), född 1 mars 2007. ...

Undersökningsfynd

Samtal och allmän observation

Jag får en formell men något blyg emotionell kontakt med flickan. Enligt muntlig uppgift har tidigare läkarundersökningar givit uppgifter att någon form av omskärelse skett. Flickan nekar till att hon har blivit omskuren. B1 rör sig ledigt. B1 svarar följsamt på frågor innan vi börjar undersökningen. B1 ser gärna att modern är med vid undersökningen och B1 medverkar på ett förtroendefullt sätt under den gynekologiska undersökningen. B1 negrar subjektiva besvär från underlivet.

Inspektion

Gles men generell pubisbehåring. Bilateral ses två för åldern normala yttre blygdläppar (labia majora) med intakt hud. Inga tecken till ärrvävnad ses.

Bilateral inspekteras intakta symmetriska inre blygdläppar (labia minora) med jämn övergång till intilliggande vävnad, såväl upptill (apikalt) som nedtill (distalt), på såväl vänster som höger sida. Storleken ligger inom normalvariationen för åldern. Inga tecken till ärrvävnad ses.

En tydlig förhud (preputium) över platsen av klitoriskörteln ses. För ögat inget tecken till ärrbildning eller reducering av vävnad runt klitorisområdet. Förhudens omslagsveck, sidledes mot de yttre respektive nedåt mot inre blygdläpparna, är symmetriska, jämna och utan avbrott. Körtelvävnad från klitoris yttre del skymtas när förhuden skjuts uppåt (traktion). Inga tecken till ärrvävnad ses.

Slidmynningen inspekteras jämn och för ålder normal med rosafärgad slemhinna. Centralt skymtar introitus med mödomskransen (hymen).

Mellangården och området runt anus inspekteras intakt.

Palpation

Yttre genitalia palperas generellt utan ärrvävnad. B1 har ingen ömhet eller smärta vid palpation av yttre genitalia. Förhuden är elastisk, tunn, ej fixerad till underliggande vävnad. Förhuden kan lätt och fritt röras åt samtliga sidorna (traktion). Klitoriskörteln palperas lätt med adekvat reaktion på nervstimuli.

Med stöd av ovanstående får jag härmed avge följande utlåtande
att den sammantagna bilden inte talar för att B1 är könsstympad

att undersökningsfynden visar för åldern helt normala variationer av yttre genitalia

att det inte finns några tecken till yttre trauma eller skador på hudytta, slemhinne- eller körtelvävnad

att inget framkommit i undersökningen som svarar till tidigare konklusioner i domar från, vad på danska benämns som, 'Byret respektive Landsret'

att uppgifter från rättsmedicinska bedömningar från 17 december 2015, 1 augusti 2016 samt 13 december 2016, med tillhörande kolposkopiska foto och filmer, inte funnits tillgängliga, men skulle vara av värde för ställningstagande till eventuell alternativ bedömning

att jag finner det mindre lämpligt med rättsmedicinsk bedömning enbart grundat på foto och video-kolposkopisk dokumentation,

att jag mot bakgrund av min gynekologiska kompetens och mycket långa erfarenhet av att undersöka omskurna individer, inte finner det medicinskt försvarbart att grunda en bedömning huruvida en person är omskuren eller ej, på enbart på studie av foto och video-kolposkopier utan egen undersökning, slutligen

att jag mot bakgrund av min gynekologiska kompetens och mycket långa erfarenhet av att undersöka omskurna individer,

finner det totalt medicinskt oförsvarbart att grunda en bedömning som företagits av annan läkare som dessutom saknar gynekologisk expertis eller erfarenhet av arbete med omskurna flickor eller kvinnor.”

Klageretten besluttede den 12. marts 2019 i medfør af retsplejelovens § 981, stk. 1, at anmode anklagemyndigheden om at forelægge sagen for Retslægerådet på ny med henblik på at få oplyst, om udtalelserne af 14. september 2018 med bilag afgivet af professor, overlæge Birgitta Essén gav Retslægerådet anledning til at ændre sin vurdering af sagen, jf. rådets udtalelser af 16. august 2016, 13. december 2016 og 23. april 2018.

Retslægerådet har den 19. juni 2019 afgivet følgende udtalelse:

”Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet besvare det stillede spørgsmål således:

Den fremsendte erklæring af 14. september 2018 giver ikke anledning til at ændre Retslægerådets oprindelige vurdering af sagen.”

T2 og T1 har til støtte for begæringen om genoptagelse af sagen i medfør af retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1 og 3, henvist til udtalelserne af 14. september 2018 afgivet af professor, overlæge Birgitta Essén og anført navnlig, at hun er en førende international ekspert i sager om kvindelig omskæring, hvilket også er blevet bekræftet af overlæge Charlotte Wilken-Jensen i udsendelser i DR P1 og TV-Avisen. Professor, overlæge Birgitta Essén har – i modsætning til Retslægerådet – foretaget en fysisk undersøgelse af døtrene, og det er et hovedspørgsmål i sagen, om Retslægerådet

i kraft af de foreliggende fotokolposkopiske undersøgelser har haft tilstrækkeligt grundlag for at udtale sig om, hvorvidt der er foretaget kvindelig omskæring. Retslægerådets udtalelser er vejledende for domstolene og skal indgå i den almindelige juridiske bevisbedømmelse, og der er rejst en vægtig, lægefaglig funderet tvivl om rigtigheden af Retslægerådets udtalelser i sagen og grundlaget for disse. Retslægerådets udtalelse af 19. juni 2019 er yderst kortfattet og indeholder ikke nogen antydning af begrundelse eller argumentation.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at det fremgår af Retslægerådets udtalelse af 19. juni 2019, at den fremsendte erklæring af 14. september 2018 afgivet af professor, overlæge Birgitta Essén ikke giver Retslægerådet anledning til at ændre sin oprindelige vurdering af sagen. På den baggrund findes betingelserne for genoptagelse af sagen i medfør af retsplejelovens § 977, stk. 1, ikke at være opfyldt.

Klageretten har den 18. marts 2019 beskikket advokat Anders Skaaning Mathiesen som advokat for T2 og advokat Bjørn Elmquist som advokat for T1, således at beskikkelsen omfatter advokaternes arbejde i forbindelse med sagens behandling for Klageretten, jf. princippet i retsplejelovens § 732, stk. 1.

Klageretten har den 5. april 2019 imødekommet T1s anmodning om udsættelse af straffuldbyrdelsen, indtil Klageretten har truffet afgørelse om spørgsmålet om genoptagelse, jf. retsplejelovens § 986.

T2 og T1 har anmodet om mundtlig forhandling af sagen med mulighed for vidneførsel af bl.a. professor, overlæge Birgitta Essén, jf. retsplejelovens § 981. T2 har desuden anmodet om, at professor, overlæge Birgitta Essén gives adgang til at foretage en vurdering af det fotokolposkopiske materiale som led i sagens behandling, jf. § 981.

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Vibeke Rønne, Henrik Estrup, Marianne Madsen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Indledningsvis bemærkes, at Klageretten ikke har fundet grundlag for at imødekomme anmodningen om mundtlig forhandling og anmodningen om, at professor, overlæge Birgitta Essén gives adgang til at foretage en vurdering af det fotokolposkopiske materiale som led i sagens behandling.

Der er ikke tilvejebragt nye oplysninger, som kan føre til, at sagen genoptages, og der foreligger heller ikke særlige omstændigheder, der gør det overvejende sandsynligt, at bevislighederne ikke har været rigtigt bedømt, jf. retsplejelovens § 977, stk. 1, nr. 1 og 3.

Thi bestemmes:

Begæringen om genoptagelse afvises.